

САДРЖАЈ

ОД АУТОРА: О ЧЕМУ ЈЕ И ЗА КОГА ЈЕ ОВА КЊИГА.....	9
СУКОБ ГЕНЕРАЦИЈА.....	9
ОСЕЋАЈ БЕСПОМОЋНОСТИ КОД УЧИТЕЉА И РОДИТЕЉА.....	10
ДЕЦА ВАСПИТАНА СМАРТФОНОМ.....	11
ДИГИТАЛНЕ ЏУНГЛЕ.....	11
ОТКУД МИ АУТОРИ КЊИГЕ СВЕ ТО ЗНАМО.....	12
О ЧЕМУ ЈЕ И ЗА КОГА ЈЕ ОВА КЊИГА.....	14
ДАТИ АРГУМЕНТЕ ЗА РАЗГОВОР СА ОМЛАДИНОМ.....	15
КАКО ЧИТАТИ ОВУ КЊИГУ.....	16
ДИСКЛЕЈМЕР ИЛИ ОГРАДА.....	17
КО СМО МИ: КОЛЕКТИВ АУТОРА И КОНСУЛТАНАТА.....	18
УВОД. НОВА ЕПОХА.....	23
ТЕХНОЛОГИЈЕ – ДОБРО ИЛИ ЗЛО?.....	23
ЗАКОН СТАРЏОНА.....	25
ДИГИТАЛНИ МОУГЛИ: ГЕНЕРАЦИЈА „ДИГИТАЛНИХ АБОРИЏАНА“.....	27
ТО НИЈЕ СЛУЧАЈНО: ГЕЈМИФИКАЦИЈА И АДИКЦИЈА.....	29
ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ: НОВО ПОВЕРЕЊЕ.....	29
ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ: НИСУ ПАРК ВЕЋ ЏУНГЛА.....	30
ЕЛЕКТРОНСКИ И ИНФОРМАЦИОНИ РИЗИЦИ.....	31
ГЛАВА 1. САЈБЕРОПАСНОСТИ НА МРЕЖИ: ГРАБЉИВЦИ – ПРОГРАМИ И ЉУДИ.....	33
СМАРТФОН КАО ИЗВОР РИЗИКА.....	33
САКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА СА УРЕЂАЈА.....	34
ШТЕТНЕ АПЛИКАЦИЈЕ.....	35
ВИРУСИ И ТРОЈАНЦИ.....	41
ДИСТРИБУЦИЈА СОФТВЕРА (Програмских пакета ПП).....	44
СОЦИЈАЛНИ ИНЖЕЊЕРИНГ: СПАМ, ВИРУСИ, ФИШИНГ, ИЗНУЂИВАЊЕ.....	45
ТЕЛЕФОНСКИ ПРЕВАРАНТИ.....	57
ПЛАТНЕ УСЛУГЕ И ПРЕТПЛАТЕ КОД ОПЕРАТЕРА.....	60
ПРАЋЕЊЕ.....	62
ШТА ЧИНИТИ И ШТА НЕ ЧИНИТИ? ПРОСТА ПРАВИЛА САЈБЕРХИГИЈЕНЕ.....	62
ГЛАВА 2. ДИГИТАЛНИ ТРАГ ЧОВЕКА НА МРЕЖИ И У РЕАЛНОМ ЖИВОТУ.....	78
СВИ МИ ОСТАВЉАМО ДИГИТАЛНИ ТРАГ.....	78
ШТА О НАМА ЗНАЈУ СПОЉНИ ПОСМАТРАЧИ.....	79
МОБИЛНИ ТЕЛЕФОНИ, ПАМЕТНИ ТЕЛЕФОНИ, ТАБЛЕТИ.....	80
ВИДЕО ТРАГ: КО СНИМА ВИДЕО СА ВАМА.....	85
ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ: ИДЕАЛНО ОКРУЖЕЊЕ ЗА ОСТАВЉАЊЕ ТРАГОВА.....	91
КОМУНИКАЦИЈА У МЕСИНЏЕРИМА И ЛОГОВИ.....	95

ОБЈАВЉИВАЊЕ СОПСТВЕНИХ ФОТО И ВИДЕО	96
ПОСЕТА САЈТОВИМА И СМИ	96
КОДОВИ ДРУШТВЕНИХ ПЛАТФОРМИ НА ДРУГИМ САЈТОВИМА	98
УПИТИ ЗА ПРЕТРАЖИВАЊЕ.....	101
КУПОВИНЕ	102
МОБИЛНИ ОПЕРАТЕРИ	103
ПАМЕТНИ УРЕЂАЈИ ОКО НАС.....	107
ШТА СЕ ДАНАС МОЖЕ ИЗВУЋИ О НАМА.....	115
ЗАШТО ЈЕ ПОТРЕБНО ВАС ПРАТИТИ	120
АНОНИМНОСТ: ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ НЕ ОСТАВЉАТИ ТРАГ	121
ШТА ЧИНИТИ? ИНФОРМАЦИОНА ХИГИЈЕНА У ЕПОХИ АПСОЛУТНЕ ВИДЉИВОСТИ („транспарентности“)	131
ГЛАВА 3. ЖИВОТ И КОМУНИКАЦИЈА У ВИРТУЕЛНОЈ РЕАЛНОСТИ.....	141
„ПРИЈАТЕЉИ“ И ПРИЈАТЕЉИ	141
ЈАКЕ И СЛАБЕ ВЕЗЕ	142
ИНФОРМАЦИЈА УМЕСТО ЗНАЊА	146
„НИЈЕ ИНСТАГРАМНУТО – ЗНАЧИ НИЈЕ ТОГА НИ БИЛО“: ВЕЧНА ЈАВНОСТ	147
СЦЕНСКА СВЕСТ: ЛАЖНА ФАСАДА, ИЗМИШЉЕНЕ ПРИЧЕ.....	148
ШИРЕЊЕ ИДЕЈА И САДРЖАЈА (КОНТЕНТА)	150
ДРЕСУРА: ФЛЕШМОБОВИ И ЛЕМИНЗИ	151
ШТА РАДИТИ? КАКО ЖИВЕТИ У ЕПОХИ „ХИТ ПАРАДЕ“	154
ГЛАВА 4. ИНФОРМАЦИОНИ ТОК: ЖУТЕ ВЕСТИ,	
МРАЧЕЊЕ, ФЕЈКОВИ, ВИРУСИ И УБАЦИВАЊА.....	156
ВЕСТИ: ИНФОРМАЦИОНИ ТОК И РАСТ АНКСИОЗНОСТИ	158
КАКО СМИ СТВАРАЈУ И ЕКСПЛОАТИШУ СТРЕС КОРИСНИКА	161
БОРБА ЗА ПАЖЊУ: ВИ – ТО ЈЕ ТРАФИК.....	165
ФЕЈКОВИ И УБАЦИВАЊА	172
МЕНТАЛНИ ВИРУСИ	190
ШТА ЧИНИТИ? ИНФОРМАЦИОНА ХИГИЈЕНА	208
ГЛАВА 5. „САЋУ ГА ГУГЛУЦНЕМ“: ИСТИНИТОСТ ИНФОРМАЦИЈА НА МРЕЖИ	210
ИНФОРМАЦИЈА И ЗНАЊЕ	210
У ПРВОЈ ПОВЕЗНИЦИ (ЛИНКУ) НА ПРЕТРАЖИВАЧУ	
УВЕК ЈЕ НАПИСАНА ЧИСТА ИСТИНА	212
СИГУРАН САМ – ТО ПИШЕ НА ВИКИПЕДИЈИ	214
Да ли Википедију пишу десетине милиона корисника.....	215
ЦИТАТИ ВЕЛИКАНА	225
БАЈКЕ, МИТОВИ, ПРИЧЕ.....	228
КОД СЕБЕ САМ ПРЕПОЗНАО БОЛЕСТ: САМОДИЈАГНОСТИКА НА МРЕЖИ.....	229
БЈУТИ-БЛОГЕРИ И АНОРЕКСИЧАРКЕ	239
ИНФОБИЗНИСМЕНИ И ИНФОВАЋАРОШИ	249

ЕТИЧКЕ ХИСТЕРИЈЕ И РАДИКАЛНЕ МАЊИНЕ	253
„РУСИЈА ДАНАС ГИНЕ НАРОЧИТО ЈАКО“: АЛАРМИЗАМ И ТОТАЛНИ ПЕСИМИЗАМ	259
ШТА ЧИНИТИ? КАКО РЕАГОВАТИ НА ЕТИЧКЕ ХИСТЕРИЈЕ И АЛАРМАТОРЕ	260
„ФРЕНДОВИ“ СУ ПОСАВЕТОВАЛИ: ГЛУПИ САВЕТИ.....	262
ГЛАВА 6. УТИЦАЈ ВИРТУАЛНЕ РЕАЛНОСТИ НА СВЕСТ.....	265
ЛИЧНИ ИНФОРМАЦИОНИ СУВЕРЕНИТЕТ.....	265
ВИРТУАЛНОСТ И МУЛТИРЕАЛНОСТ	265
ПРЕНОШЕЊЕ ВИРТУАЛНИХ ШАБЛОНА У РЕАЛНОСТ И ОБРНУТО.....	267
ИЛУЗИЈЕ ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА	269
ПРОМЕНА МОДЕЛА ИНТЕЛЕКТА КОД АДОЛЕСЦЕНАТА	271
БЛИЦ СВЕСТ (клип свест).....	273
ПРОБЛЕМ ФОКУСА И ЗАДРЖАВАЊА ПАЖЊЕ.....	276
НАВИКА БРЗОГ ДОБИЈАЊА ИНФОРМАЦИЈА ЗАГЛУПЉУЈЕ	280
НА УДИЦИ: ЦИКЛУС УВЛАЧЕЊА И СТВАРАЊА НАВИКЕ	282
ТЕХНИКЕ ОСВАЈАЊА И ЗАДРЖАВАЊА ПАЖЊЕ.....	286
ПРЕКОДИРАЊЕ: НОВЕ НОРМЕ	288
СМАЊЕЊЕ ОДГОВОРНОСТИ, СЛОБОДА	288
ДИГИТАЛНА ЗАВИСНОСТ	289
ГЛАВА 7. СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ РУНЕТА	299
ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ: НОВО ПОВЕРЕЊЕ И НОВА МАНИПУЛАЦИЈА	299
НЕВИДЉИВОСТ (НЕПРЕГЛЕДНОСТ) СОЦИЈАЛНОГ ПРОСТОРА	300
СОЦИЈАЛНО ОКРУЖЕЊЕ РУНЕТА	302
АКАУНТ- ТО НИЈЕ ЧОВЕК.....	304
ИНФОРМАЦИОНИ МЕХУР ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА.....	305
СЕМАНТИЧКЕ КАПСУЛЕ И СОЦИЈАЛНЕ ИГРЕ	309
ЗАКЉУЧАК: ДИГИТАЛНИ ПРОСТОР – ИНСТРУМЕНТ И ПРОСТОР ДЕГРАДАЦИЈЕ ..	314
ГЛАВА 8. ЛОШИ САДРЖАЈИ (контент) НА МРЕЖИ	316
ТОКСИЧНИ КОНТЕНТ ИНТЕРНЕТА	318
ГЛАВА 9. ЉУДИ- ГРАБЉИВЦИ ИНТЕРНЕТА	324
ПРОТИВ КОГА СЕ ДРУЖИМО? СОЦИЈАЛНЕ ИГРЕ АДОЛЕСЦЕНАТА.....	324
МАЛТРЕТИРАЊЕ (хајка, булинг)	325
УЦЕНА.....	333
ОПАСНА ФЛОРА И ФАУНА ИНТЕРНЕТА	336
ГЛАВА 10. ГРАБЉИВЦИ – СТРУКТУРЕ И ПОКРЕТИ	344
ДЕСТРУКТИВНЕ СУБКУЛТУРЕ И ДЕВИЈАНТНА ДРУШТВА	344
КАКВЕ ДЕСТРУКТИВНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ И ДРУШТВА ПОСТОЈЕ	346
РАЗВОЈ ДЕСТРУКТИВНИХ ПОКРЕТА НА РУНЕТУ.....	350

ПОСЛЕДИЦЕ УВЛАЧЕЊА У ДЕСТРУКТИВНЕ ПОКРЕТЕ.....	353
РАЗЛОЗИ БРЗОГ РАСТА ДЕСТРУКТИВНОСТИ.....	356
ЗАШТО СЕ ОВО РАДИ	356
ГЛАВА 11. МЕТОДЕ МРЕЖНЕ МАНИПУЛАЦИЈЕ	359
УДИЦЕ ЗА ЛОВ: ПОТРЕБЕ АДОЛЕСЦЕНТА.....	359
ДРЕСУРА ЗА МАСОВНЕ ПОКРЕТЕ: ФЛЕШМОБОВИ, ТЕСТОВИ, ИГРЕ, ЗАДАЦИ	362
„МАКСИМАЛНО ПРОСЛЕЂИВАЊЕ“	363
ИЗМЕШТАЊЕ РЕАЛНОСТИ И ВРЕДНОСТИ	364
ЛЕВЦИ УВЛАЧЕЊА.....	367
У ЧЕМУ ЈЕ ИНТЕРЕС МАНИПУЛАТОРА.....	375
ШТА ЧИНИТИ: РАЗВИЈАТИ КРИТИЧНОСТ МИШЉЕЊА И САМОСТАЛНОСТ У РАСУЂИВАЊУ.....	382
ГЛАВА 12. РЕАЛНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ВИРТУАЛНОГ ЖИВОТА	383
ШТА СЕ НА МРЕЖИ КАЖЊАВА ПО ЗАКОНУ	383
ШТА ЈЕ КРШЕЊЕ ЗАКОНА – ОДЛУЧУЈУ СУДСКИ ВЕШТАЦИ.....	397
ПОСЛОДАВЦИ ТАКОЂЕ ЧИТАЈУ ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ	403
КАКО ЋЕ ДА МЕ НАЂУ КАД САМ ПОД НАДИМКОМ (НИКОМ)	405
ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ ДАЈУ ВАШЕ ПОДАТКЕ ОРГАНИМА ГОЊЕЊА И ДРЖАВНИМ СЛУЖБАМА	406
РЕАЛНОСТ ЈЕ БЛИЗУ: СЕАНСЕ РАЗВИРТУАЛИЗАЦИЈЕ	411
ГЛАВА 13. КАКО СЕ ЗАШТИТИ НА МРЕЖИ	417
ЗАКОНИ О ЗАШТИТИ ЛИЧНОСТИ.....	417
ЗАКОН О ЗАБОРАВУ	419
КАКО СЕ ЗАШТИТИ НА МРЕЖИ ПРАВНИМ МЕТОДАМА.....	420
МРЕЖНЕ ЧИЊЕНИЦЕ И НАЧИНИ ДОКАЗИВАЊА.....	423
ГЛАВА 14. ЈОШ ЈЕДНОМ: ОПШТИ ПРИНЦИПИ ДИГИТАЛНЕ ХИГИЈЕНЕ	426
БИТИ ПАЖЉИВ И ОСВЕШЋЕН.....	426
ДЕЦИ И ОМЛАДИНИ: МИСЛИТИ И БРИНУТИ О СВОЈОЈ БУДУЋНОСТИ	427
ПРЕПОЗНАВАТИ МАНИПУЛАЦИЈУ И МАНИПУЛАТОРЕ.....	428
ГЛАВА 15. КАКО КОРИСТИТИ ИНФОРМАЦИОНИ	
ПРОСТОР НА КОРИСТ СЕБИ И ДЕТЕТУ.....	430
КОМУНИКАЦИЈА.....	431
ОБРАЗОВАЊЕ.....	432
„УРАДИ САМ“	434
ЗАРАДА	435
СОПСТВЕНИ ПРОЈЕКАТ.....	436

ГЛАВА 16. УМЕСТО ЗАКЉУЧКА МАЛО ФИЛОЗОФИЈЕ:

ШТА ЈЕ ЧИНИТИ ДРУШТВУ И ДРЖАВИ СА РАЗВОЈЕМ „ДИГИТАЛНОСТИ“	437
„А Ш’О ТИ СТАЛНО МРАЧИШ?“	437
ДИГИТАЛНИ ЦУНАМИ.....	439
ИНТЕРНЕТ – ЗОНА СЛОБОДЕ?.....	441
МАРСОВСКИ СОЦИЈАЛНИ ПЕЈЗАЖ	444
СВЕТСКА ДИГИТАЛНА ЕЛИТА ЗНА ШТА РАДИ.....	446
ПИВО ИЗЈУТРА НИЈЕ САМО ШТЕТНО, ВЕЋ И КОРИСНО?	448
БОГ ТЕХНОЛОГИЈЕ: СВЕ ШТО ВАМ ЈЕ ОБЕЋАВАЛА РЕЛИГИЈА – ОВДЕ И САДА	450
ШТА НАМ ЈЕ ЧИНИТИ.....	454
РЕЧНИК.....	456
О ЉУДИМА	456
О ТЕХНОЛОГИЈАМА.....	457
ДЕСТРУКТИВНИ ПОКРЕТИ НА МРЕЖИ	459